

LANDSKRONA STAD

Reviderad 2020-12-17

Regelverk om skolskjuts och ersättning för elevresor

INLEDNING

1. Syfte

Detta regelverk syftar till att komplettera skollagens (2010:800) bestämmelser om skolskjuts. Regelverket beskriver vilka som kan ha rätt till skolskjuts, hur skolskjuts anordnas i kommunen och hur en ansökan om skolskjuts kan göras.

Syftet med detta regelverk är också att beskriva hur kommunen fullgör sitt ansvar enligt lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (1991:1110).

2. Omfattning

Detta regelverk gäller elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.¹ Elever i gymnasieutbildning omfattas endast i den del som gäller ersättning för kostnader för dagliga resor mellan bostad och skola. Regelverket beskriver hur ersättning för resekostnader lämnas enligt lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor.

Utöver vad som anges i skollagen ordnar kommunen i undantagsfall även skjuts för barn som deltar i annan pedagogisk verksamhet i form av nattomsorg. Skjuts för dessa barn behandlas i annan ordning och omfattas därför inte av detta regelverk.

Detta regelverk omfattar inte heller resor inom skolans verksamhet, så som till exempel resor för att kunna delta i undervisning i vissa ämnen i andra lokaler, studiebesök, utflykter eller liknande. Sådana resor anordnas av respektive skola och utgör inte skolskjuts. Vid praktik görs en individuell bedömning.

---

¹ Bestämmelser om skolskjuts finns i 9 kap. 15 a – b §§, 10 kap. 32-33 §§ skollagen (grundskolan), 11 kap. 31-32 §§ skollagen (grundsärskolan) och 18 kap. 30-31 och 35 §§ skollagen (gymnasiesärskolan).

3. Definitioner

I detta regelverk definieras begreppen nedan enligt följande:

Skolskjuts: Begreppet skolskjuts ska i detta regelverk ha den innebörd som följer av skollagen. Skolskjuts anordnas enligt detta regelverk som skolresa eller som särskild skolskjuts.

Skolresa: Med skolresa avses i detta regelverk av kommunen bekostad resa som utförs med allmänna kommunikationer.

Särskild skolskjuts: Med begreppet särskild skolskjuts avses i detta regelverk av kommunen bekostad resa som utförs med skolskjutsfordon av kommunen eller en entreprenör.

Skolkort: Färdbevis för resa med allmänna kommunikationer.

Hemkommun: Begreppet hemkommun ska i detta regelverk ha den innebörd som följer av skollagen. Det innebär att en elevs hemkommun är den kommun i vilken eleven är folkbokförd. För den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här avses med hemkommun den kommun i vilken eleven vistas stadigvarande eller, om eleven saknar stadigvarande vistelseort, den kommun, i vilken eleven för tillfället uppehåller sig. Detsamma gäller den som har skyddad folkbokföring enligt folkbokföringslagen.

Närområdesskola: Närområdesskolan är den skola som kommunen placerar eleven i utifrån elevens folkbokföringsadress.

Färdväg: I detta regelverk avses med begreppet färdväg det kortaste gångavståndet mellan hemmet (folkbokföringsadress) och skolområdet (skolans officiella besöksadress).

Trafikförhållanden: Trafikförhållanden är förhållanden i trafiken mellan elevs folkbokföringsadress och skola.

Funktionsnedsättning: En funktionsnedsättning är en begränsning eller ett hinder som gör att en elev till följd av skada eller sjukdom har svårt att på egen hand ta sig till och från skolan. Funktionsnedsättningen kan vara av varaktig eller tillfällig karaktär.

4. Vem har rätt till skolskjuts enligt skollagen?

Elever i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan har rätt till skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Vad som anges ovan gäller skolskjuts till och från elevens närområdesskola. I de fall en vårdnadshavare väljer en annan skola för sitt barn än närområdesskolan, föreligger som regel inte någon rätt till skolskjuts. Bara i de fall då skolskjuts kan anordnas utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, är kommunen skyldig att ordna skolskjuts.

4.1. Elever som går i närområdesskolan

Elever som har sin skolgång i en kommunal grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola, som är elevens närområdesskola², har rätt till under förutsättning att någon av nedanstående grundkriterier är uppfyllda:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållanden
- Funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

Om eleven har rätt till skolskjuts anordnas det som skolresa eller särskild skolskjuts.

I de fall eleven får skolskjuts i form av skolresa får eleven ett skolkort som ger eleven rätt att åka med allmänna kommunikationer.

I de fall eleven får särskild skolskjuts anordnas den särskilda skolskjutsen tur och retur från upphämtningsplats i anslutning till elevens hem eller från utsatta hållplatser

---

² Se definition av begreppet "närområdesskola" under punkt 2

till den plats där utbildningen bedrivs. Särskild skolskjuts anordnas i anslutning till skolans start- och sluttid.

Elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola som har sin skolgång i en annan kommun än hemkommunen och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever folkbokförda i kommunen (9 kap. 15 c §, 10 kap. 25 §, 11 kap. 26 § och 18 kap. 31 § skollagen). Det är den kommun som ordnar utbildningen som ska se till att skolskjuts ordnas, men hemkommunen bekostar skolskjutsen.

4.2. Elever som inte valt närområdesskolan

Elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola som väljer annan skola inom kommunen än sin närområdesskola, har rätt till skolskjuts under förutsättning att det inte innebär ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för Landskrona stad.

När kommunen bedömer om ekonomiska eller organisatoriska svårigheter föreligger, utgår kommunen från vilka skyldigheter kommunen skulle ha haft om eleven hade valt att gå i närområdesskolan. Om kostnaden för skolskjuts till den valda skolan medför en merkostnad för kommunen eller innebär att skolskjutsen behöver organiseras om för att kunna genomföras, är kommunen enligt lag inte skyldig att anordna skolskjuts för eleven. En individuell prövning görs i varje fall.

Vad som sägs ovan gäller även elever som väljer att gå i en annan kommuns skola och elever som väljer att ha sin skolgång i en fristående skola (se 9 kap. 21 a, 10 kap. 40 och 11 kap. 39).

4.3. Elever som väljer annan gymnasiesärskola än närområdesskolan

Elever som väljer att gå i en fristående gymnasiesärskola har i vissa fall rätt till skolskjuts inom hemkommunen från elevens bostad och den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om det behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet (se 18 kap. 35 § skollagen). Om sådan skolskjuts kan anordnas utan att organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen, har eleven rätt till skolskjuts.

För elever som väljer en kommunal gymnasiesärskola utanför kommunen ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall då det kan anordnas utan ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen. När kommunen bedömer om ekonomiska eller organisatoriska svårigheter föreligger, utgår kommunen från vilka skyldigheter kommunen skulle ha haft om eleven hade valt att gå i närområdesskolan.

5. Hantering av skolskjuts i Landskrona stad

Vid en ansökan om skolskjuts bedömer Landskrona stad om eleven, vid en individuell bedömning, har rätt till skolskjuts. Följande beaktas i bedömningen:

a) Elevens folkbokföringsadress

En grundläggande förutsättning för att ha rätt till skolskjuts är att Landskrona stad är hemkommun för eleven.³ Rätten till skolskjuts bedöms därför alltid utifrån elevens folkbokföringsadress.

I de fall en elev är folkbokförd på en adress och därutöver också bor hos vårdnadshavare/förälder på en annan adress (växelvis boende), prövas rätten till skolskjuts utifrån båda adresserna. Växelvis boende föreligger om en elev har två hem och bor regelbundet i båda bostäderna – till exempel under varannan vecka. Landskrona stad inte är skyldig att anordna skolskjuts till och från ett växelvist boende hos vårdnadshavare eller förälder i en annan kommun. För att konstatera växelvist boende ska förhållanden kunna styrkas av vårdnadshavarna.

I de fall en elev med stöd av socialtjänstlagen (2001:453) får vård utanför det egna hemmet inom kommunen eller med stöd av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387) vistas i ett korttidsboende inom kommunen, prövas rätten till skolskjuts även utifrån dessa adresser.

b) Färdvägens längd

Elevens färdväg är den närmaste gångvägen mellan folkbokföringsadress, alternativt det växelvisa boendet, och skolan (den officiella besöksadressen). I andra hand

---

³ Se definition av begreppet "hemkommun" under punkt 2

Landskrona stad, Stadshuset, 261 80 Landskrona

Besöksadress: Drottninggatan 7

landskrona.se

mäts närmaste framkomliga cykel- eller bilväg. Mätning sker från bostaden till den plats där elevens utbildning bedrivs.

Årskurs F-3 3,00 km

Årskurs 4-9 4,00 km

Elever som väljer av kommunen anvisad skola och har längre än 3 km i årskurs F-3 respektive 4 km i årskurs 4-9 erbjuds i första hand skolkort. Kommunen bedömer om allmänna kommunikationer kan användas eller om anordnande av särskild skolskjuts krävs.

Elever som väljer annan skola inom kommungränsen (kommunal eller fristående) och har längre än 3 km i årskurs F-3 respektive 4 km färdväg i årskurs 4-9 inom kommungränsen kan erbjudas skolkort eller om möjligt befintlig särskild skolskjuts. Detta gäller under förutsättning att resorna inte innebär ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen.

c) Trafikförhållanden

Skolskjuts medges när färdvägen bedöms som trafikfarlig utifrån elevens ålder och mognad. Bedömningen av trafiksäkerheten görs individuellt efter en sammanvägning av faktorer som elevens ålder, tillåten hastighet, trafikflöde, förekomst av tung trafik, förekomst av skild gång-/cykelväg, utformning av på- och avstigningsplatser och eventuellt andra omständigheter.

d) Funktionsnedsättning – särskild skolskjuts

Elever kan på grund av funktionsnedsättning, som inte är tillfällig, ha rätt till skolskjuts. Skolskjutsen anordnas med särskild skolskjuts om omständigheterna är sådana att eleven inte kan genomföra sina skolresor med allmänna kommunikationer. Bedömningen görs utifrån underlag, till exempel läkarintyg, som vårdnadshavare åberopar.

Tillfällig funktionsnedsättning, kortare än 6 månader, ger som huvudregel inte rätt till skolskjuts (ex. benbrott eller operation). Vårdnadshavare hänvisas till kommunens och sitt eget försäkringsbolag för hantering av eventuella resor till och från skolan under perioden.

e) Annan särskild omständighet

Även andra omständigheter än de som framgår ovan ska prövas när sådana åberopas av den enskilde.

5.1. Självskjuts

Självskjuts kan tillämpas i undantagsfall och endast när skolresa enligt punkten 4.2 inte är en möjlig lösning. En individuell prövning görs alltid.

Vårdnadshavaren kan efter ansökan få kontant ersättning av maximalt motsvarande värdet av ett skolkort för sträckan.

5.2. Flytt eller skolbyte under pågående läsår

Om en elev flyttar till ny adress i kommunen under pågående läsår, prövas rätten till skolskjuts utifrån den nya adressen omgående efter flytt. Om en elev flyttar till en annan kommun under pågående läsår och med anledning av flytten blir folkbokförd i den andra kommunen, upphör rätten till skolskjuts. Det gäller även om eleven väljer att inte byta skola.

6. Utförande av skolskjuts

Skolskjuts anordnas i första hand som elevresor med allmänna kommunikationer (Skånetrafikens linjetrafik) genom att elev får ett skolkort. Skolkortet är en värdehandling som eleven ansvarar för. I händelse av att eleven förlorar sitt skolkort under läsåret får eleven betala 300 kronor för ett ersättningskort. Kort som inte längre fungerar, men är oskadade i övrigt, byts utan kostnad för eleven.

Skolskjuts anordnas även med upphandlad transport som utförs av entreprenör och stadens egna skolskjutsfordon.

Regelverket gäller oavsett vem som utför skolskjutsen. Anlitad entreprenör informeras om detta regelverk.

7. Ansvarsfördelning

När ett barn deltar i den utbildningsverksamhet som kommunen ansvarar för, har skolan och dess personal tillsynsansvar för barnet när det befinner sig i verksamheten. Tillsynsansvaret är inte reglerat i lag. Däremot är vårdnadshavarens tillsynsansvar reglerat i föräldrabalken.

Landskrona stad, Stadshuset, 261 80 Landskrona

Besöksadress: Drottninggatan 7

landskrona.se

För de elever som har rätt till skolskjuts i form av elevresa övergår tillsynsansvaret från vårdnadshavare till skolan och dess personal när eleven kommer till skolområdet för att delta i skolans verksamhet. På motsvarande sätt går tillsynsansvaret över från skolan och dess personal till vårdnadshavare när skoldagen är slut och eleven lämnar skolans område för att åka hem. Det är vårdnadshavaren som, inom ramen för sitt tillsynsansvar, ansvarar för att förbereda och träna sitt barn att klara sin färdväg till skolan.

För de elever som har rätt till särskild skolskjuts övergår tillsynsansvaret från vårdnadshavare till entreprenören/föraren först när eleven går på den särskilda skolskjutsen. Det innebär att vårdnadshavaren ansvarar för eleven på vägen mellan bostad och hållplats/upsamlingsplats och under väntetiden före transporten till skolan. Det är vårdnadshavaren som, inom ramen för sitt tillsynsansvar, ansvarar för att eleven är i tid till hållplatsen/upsamlingsplatsen och förbereder och tränar sitt barn att klara sin färdväg till skolan.

Under färden med särskild skolskjuts ansvarar entreprenören/föraren för att gällande trafikbestämmelser följs. Föraren meddelar rektorn på mottagande skola om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten. Eleverna ska följa föreskrivna regler, till exempel bältesanvändning. Tillsynsansvaret övergår till skolan och dess personal när eleven kommer till skolområdet för att delta i skolans verksamhet. Tillsynsansvaret går över från skolan och dess personal till entreprenören/föraren efter skoldagens slut när eleven går på den särskilda skolskjutsen. Tillsynsansvaret går därefter över till vårdnadshavaren när eleven klivit av den särskilda skolskjutsen på hållplatsen/upsamlingsplatsen.

8. Ansökan om skolskjuts

Samtliga elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola som uppfyller avståndskraven enligt detta regelverk har rätt till skolskjuts. Första gången som rätt till skolskjuts åberopas ska vårdnadshavare komma in med en ansökan. Därefter behöver vårdnadshavare inte återkommande lämna in en ansökan om skolskjuts, utan kommunens skolskjutshandläggare kontrollerar läsårsvis elevens

folkbokföringsadress och anordnar skolskjuts om förhållandena för eleven inte har förändrats.

Skolskjuts av andra orsaker som trafikförhållanden, funktionsnedsättning hos elev eller annan särskild omständighet, val av skola samt växelvis boende, kan beviljas efter individuell prövning. För att vara garanterad skolskjuts vid skolstart, om sådan beviljats, ska ansökan ha kommit in till skolskjutshandläggaren senast den 30 april. Skolskjuts beviljas läsårsvis.

Om förhållandena som låg till grund för skolskjutsbeslutet ändras under läsåret, ska vårdnadshavare omedelbart informera skolskjutshandläggaren, som tar ställning till om rätten till skolskjuts ska omprövas. Ändrade förhållanden föreligger till exempel vid flytt till annan adress eller skolbyte.

Vid ansökan under pågående läsår är handläggningstiden 1-6 veckor, beroende på ärendetyp.

8.1. Att överklaga ett beslut om skolskjuts

Ett beslut om skolskjuts kan överklagas till förvaltningsdomstol. I vissa fall ska beslutet överklagas enligt skollagen och i vissa fall enligt kommunallagen.

- Överklagande enligt skollagen

Om beslutet gäller skolskjuts till elevens närområdesskola, kan den som berörs överklaga beslutet enligt skollagen som ett så kallat förvaltningsbesvär.

Överklagandet ska ställas till Förvaltningsrätten i Malmö, men skickas till Utbildningsnämnden i Landskrona stad, 261 80 Landskrona inom tre veckor från det datum då beslutet togs emot. En handläggare tar ställning till om överklagandet har kommit in i rätt tid och om beslutet ska omprövas. Om beslutet omprövas och ansökan beviljas skickas det ursprungliga och det nya beslutet till Förvaltningsrätten i Malmö. I de fall beslutet inte omprövas skickas beslutet och överklagandet snarast till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten kan besluta om att beslutet ska ändras.

- Överklagande enligt kommunallagen

Om beslutet gäller skolskjuts till en annan skola än närområdesskolan, kan beslutet enbart överklagas med stöd av reglerna i kommunallagen som en så kallad laglighetsprövning. En laglighetsprövning innebär att förvaltningsdomstolen tar ställning till om beslutet är förenligt med lag. Förvaltningsdomstolen kan endast

upphäva ett felaktigt beslut, men kan inte besluta att det ska ändras på ett visst sätt. Den som vill överklaga ett beslut med stöd av reglerna i kommunallagen, ska skicka överklagandet till Förvaltningsrätten i Malmö (se <https://www.domstol.se/forvaltningsratten-i-malmo/>).

9. Elevresor inom gymnasieskolan

Elever i gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts. Emellertid har dessa elever, under vissa förutsättningar, rätt till ersättning för elevresor enligt lagen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor. Kommunens skyldighet enligt denna lag omfattar elever som är folkbokförda i kommunen.

Kommunens ansvar att svara för elevresor sträcker sig fram till och med det första kalenderhalvåret då eleven fyller 20 år. Elever som överstiger nämnda ålder har inte rätt till ersättning, utan hänvisas till CSN.

Eleven ska studera heltid och vara berättigad till studiehjälp enligt studiestödslagen för att ha rätt till ersättning för elevresor. Kommunen får enligt lag bestämma hur ersättningen för elevresor ska lämnas. Landskrona stad lämnar ersättning i form av ett skolkort⁴.

Beslut om ersättning för elevresa fattas av kommunens skolskjutshandläggare. För att beviljas ersättning i form av ett skolkort ska följande grundvillkor uppfyllas:

- Du ska vara antagen och delta i utbildning vid gymnasieskola
- Du ska ha rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen
- Din dagliga färdväg mellan din bostad och skolan ska vara minst 4 km enkel riktning
- Det krävs att du är folkbokförd i kommunen och inte har inackorderingsbidrag

---

⁴ Se definition under punkt 3.